

A Svábhegy ősi neve: Nyékhegy

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

A *Magyar Nemzet* augusztus 20-i számának 25. lapján „Miért Svábhegy?” c. levelében ezt írja „Pálós”: „Érdekes volna tudni, hogy mi volt a Svábhegy neve Budavár visszafoglalása előtt. Valószínű, hogy akkor is volt már neve s ez az eredeti, igazi név, ezt kellene fenntartani. Ha pedig ez nem állapítható meg... stb.”

Tisztelettel közlöm, hogy tudomásom szerint az eredeti név igenis meg van állapítva: a Svábhegy középkori neve *Nyékhegy* volt. Sajnos, adatomnak hirtelenjében nem tudom urát adni, alighanem egyik Budapest-történelemben olvastam, talán Pesty-nél.

Igen szép lenne, ha ezt az *ősmagyar* nevet visszaállítanák a dísztelen „Svábhegy” helyébe. Egyáltalán ráférne egy kis névátvizsgálás fővárosunk utcáira-tereire s ahol csak lehet, vissza kellene hozni a legősibb neveket. Mennyivel több történelem van egy *Felsőbástya-utca* névben, mint a helyén ma terpeszkedő „Reál-fanoda-utca”-ban. Az irodalomban is megénekelt *Szent Péter-utcája* (Vásárhelyi András éneke 1508-ban) szintén visszakívánczik, kivált mióta Kossuth Lajosról elneveztük az Országház-teret. Ilyenek: *Halászköz* (ma: Havas-utca), *Szabóbástya-utca* (ma: Gróf Károlyi-utca), *Újvilág* (ma: Semmelweis utca, a nagy *magyar* tudós kaphatna más utcát, nem kell történeti emlékeink feláldozásával megtisztelni nagyságainkat: ez valahogy a polinéziai vendégszeretetet

idézi eszünkbel). *Pálosok-utcája* (ma: Szerb-utca), *Pesti Uri-utca* (történelmi név ma: Petőfi Sándor- és Egyetem-utca; ez utóbbi kiterhetne a történeti név elől), *Vízikapu-köz* (ma: Sörház-utca). Idetartoznak a történeti levegőt árasztó, szentekről elnevezett utcák, melyeket egy hidegebb korszak megfosztott jelzőjüktől. Kevesen tudják, hogy a József-utca, József-körút, stb. voltakép: *Szent József-utca*, *Szent József*-, *Szent Erzsébet*-, *Szent Teréz*-, *Szent Ferenc-körút*. Ma, mióta *Szent István-körútunk* van, szinte sürgetőleg visszakíváncznak ezek is. Sajnálom a várostörténetileg értékes *Szarvas-tér* nevet is. Fenn tartanám emlékét egyes régi városrészeknek; *Csízhalom* (II. ker., Vármező-utca—Várfook-utca), *Lógod* (a Margit-körút mentén, ma *Lógody-utca* van róla, y-nal, mintha ember lett volna), *Halászwáros* (a Vár töve a Lánchíd táján). A Vár régi helyneveit már 1937-ben javasolták felújításra. Semmi sem lett belőle. Pedig mennyi hagyomány, történelem van ezekben: *Szent Pál-utca*, *Szent Miklós-utca*, *Barátok-utcája*, stb.

Lassú és tervszerű munkával sok elkallódott értéket megmenthetnénk. Nem kicsiségek ezek, hiszen történelmünknek köztünk élő darabjai. Minden nép annyira számíthat jövőre, amennyire multját s hagyományait meg tudja becsülni. Apró kis kövek ezek az emlékek, melyekből történelmi tudatunk, végső fokán: magyar voltunk épül.

Meskó Lajos

piarista gimn. tanár

Svábhegy — Nyékhegy

Mikor az első indítványt olvastam a *Magyar Nemzet* ben, hogy a Svábhegy elnevezés helyett Horthy Miklós-hegy nevet használjunk, nem szóltam hozzá, mert szeretett kormányzónk iránti hódoló tiszteletünk örömmel venné ez elnevezést. Mikor azonban az augusztus 20-i számban a Svábhegy részeit jelöli meg egy hozzászóló (Istenhegy, Hajnalos, Táboros) régi nevein, valamint Istenhegy, Orbánhegy, Mártonhegy újában is használatos neveket említi fel s ezek közül ajánlja valamelyiket — akkor szóhozom mégis azt a nevet, amit circa egyezer éven át viselt e hegy. Teszem ezt annál is inkább, mert maga a hozzászóló veti fel a kérdést: „Mi volt a Svábhegy neve Budavár visszafoglalása előtt?”

A második, bővített kiadású Hómann-Szekfü magyar történelemben IV. kötet 392. oldalon találjuk meg a „Városok felépítése. Buda és Pest” cím alatt: „a *Nyékhegy-ből Svábhegy lett*”, Pálhegyből Lindenberg, stb.

Tehát nem kell se új név, se a hegy egy részének neve az egészre, hiszen adva van az a név, amit kétségtelenül a vezérek kora óta, tehát közel ezer éven át viselt a hegy a Nyék-nemzetségről és Svábhegy neve mindössze 250 éves. Ezt bizonyára megérti a hazai svábság is, hogy e hegy neve csak a régi lehet, mert ezt követeli a hagyománytisztelet, a történelmi mult, hagyományaink elhanyagolása pedig népünk öngyilkosságával egyenlő, mert a jövő, a magyarabb jövő csakis régmultunkban gyökerezhet s nem a közelmult századok olykor nagyon is idegenfű ferdítéseiben.

Jankó Gyula

gyógyszerész (Zsáka)

— A **VOGE debreceni csoportja** augusztus 27-én társaskirándulást rendez Körösmező-Havasaljára. A vonat reggel 3 óra 30 perckor indul a debreceni pályaudvarról.

— Az alhasi szervek megbetege-